

Suvestinė redakcija nuo 2024-03-14

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [92-3434](#), i. k. 105301MISAK7/3D-342

Nauja redakcija nuo 2021-03-15:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL MĖŠLO IR SRUTŲ TVARKYMO APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2005 m. liepos 14 d. Nr. D1-367/3D-342

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 23² straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 18 straipsnio 5 dalimi ir įgyvendindami 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių, 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB, nuostatas,

t v i r t i n a m e Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašą (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro,
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2005 m. liepos 14 d. įsakymu
Nr. D1-367/3D-342
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro,
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2020 m. gruodžio 9 d. įsakymo
Nr. D1-755/3D-844 redakcija)

MĖŠLO IR SRUTŲ TVARKYMO APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas) tikslas – nustatyti reikalavimus mėšlo ir srutų tvarkymui, kad būtų išvengta paviršinio ir požeminio vandens taršos, mažinama oro tarša.

2. Aprašo nuostatos privalomos asmenims, kurie laiko ūkinius gyvūnus ir (ar) laiko (kaupia), transportuoja ir (ar) naudoja mėšlą ir (ar) srutas laukams tręšti, asmenims, perimantiems mėšlą ir (ar) srutas, ir šią veiklą kontroliuojančioms institucijoms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **mėšlas** – grynos ar apdorotos gyvulių ir (ar) paukščių išmatos ar kraiko ir gyvulių išmatų mišinys;

3.2. **srutos** – skystis, susidedantis iš gyvūnų šlapimo, kritulių ir kitokių iš mėšlo ištekančių ar nuo mėšlinų paviršių nutekančių nuotekų;

3.3. **sutartinis gyvulys** (toliau – SG) – sutartinis vienetas, kuriuo nusakomas mėšlo šaltinis. Laikoma, kad vieno SG per metus išskiriamame mėšle yra 100 kg bendrojo azoto. SG atitinkantis skirtingų rūšių gyvūnų skaičius pateiktas Aprašo 1 priede;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

3.4. kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Galvijų pastatų technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 01:2009, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 3D-602 „Dėl Galvijų pastatų technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 01:2009 patvirtinimo“, Kiaulidžių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 02:2010, patvirtintose žemės ūkio ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 3D-50 „Dėl Kiaulidžių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 02:2010 patvirtinimo“, Paukštininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 04:2012, patvirtintose žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 3D-473 „Dėl Paukštininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 04:2012 patvirtinimo“, Avininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 11:2015, patvirtintose žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-378 „Dėl Avininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 11:2015 patvirtinimo“, Kailinės žvėrininkystės ir triušininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 13:2016, patvirtintose žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 14 įsakymu Nr. 3D-592 „Dėl Kailinės žvėrininkystės ir triušininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 13:2016 patvirtinimo“, Mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 03:2010, patvirtintose žemės ūkio ministro 2010 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 3D-472 „Dėl Mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių technologinio

projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 03:2010 patvirtinimo“, Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Nuotekų tvarkymo reglamentas), Lietuvos higienos normoje HN 43:2005 „Šuliniai ir versmės: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-513 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 43:2005 „Šuliniai ir versmės: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“ patvirtinimo“, įtvirtintas sąvokas.

II SKYRIUS

MĖŠLO IR SRUTŲ KAUPIMAS IR LAIKYMAS

4. Mėšlas ir (ar) srutos turi būti kaupiami ir (ar) laikomi taip, kad būtų išvengta paviršinio ir požeminio vandens taršos, sumažinta oro tarša.

5. Tirštasis mėšlas kaupiamas mėšlidėse arba tvartuose, taip pat tirštojo mėšlo rietuvėse prie tvartų vadovaujantis Aprašo 8 punkte nustatytais reikalavimais. Mėšlidės, tirštojo mėšlo rietuvės urbanizuotose teritorijose turi būti uždengtos (lanksčiosiomis, vandeniui nelaidžiomis dangomis, ne mažesniu kaip 10 cm storio durpių ar šiaudų sluoksniu, kt.). Uždengti nebūtina tirštojo mėšlo, kuris apdorotas mokliškai pagrįstomis amoniako išsiskyrimą į aplinką ir nemalonius kvapus mažinančiomis priemonėmis (separavimas, probiotikai ar kt.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

6. Tirštasis mėšlas, gali būti laikomas laikinose lauko rietuvėse (toliau – rietuvė) tręšiamuosiuose laukuose vadovaujantis Aprašo 14 punkte nustatytais reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

7. Srutos ir (ar) skystasis mėšlas kaupiami srutų kauptuvuose – statiniuose ar įrenginiuose, pritaikytuose kaupti ir laikyti srutas ar skystąjį mėšlą.

8. Asmenys, laikantys ne daugiau kaip 50 SG, tirštąjį mėšlą gali kaupti tirštojo mėšlo rietuvėse prie tvartų. Tirštojo mėšlo rietuvei prie tvarto parenkama vieta, kad jos neapsemtų paviršiniai vandenys. Šioje vietoje turi būti įrengtas nelaidus ir sandarus hidroizoliacinis sluoksnis ir ne žemesnis kaip 20 cm aukščio žemės pylimas, saugantis, kad srutos netekėtų į aplinką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

9. Asmenys, laikantys 10 SG ar daugiau, skystojo mėšlo ir (ar) srutų kauptuvuose turi taikyti aplinkos oro taršos ir kvapų mažinimo priemones pasirinktinai: kietąsias sandarias stogo dangas, lanksčiąsias dangas (tentus), vientisas plūdriąsias dangas (plastiko lakštų ar granulių, lengvų birių medžiagų, oro pripučiamas, šiaudų, natūraliai susidarantių plutos), biologinius filtrus, skaidyti srutas aerobiniu (aeravimas) arba anaerobiniu būdu biodujų įrenginyje ir (ar) naudoti kitas aplinkos oro taršos ir kvapų mažinimo priemones (metodus), nurodytas 2017 m. vasario 15 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/302, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES nustatomos geriausių priemonių gamybos būdų (toliau – GPGB) išvados dėl intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo (pranešta dokumentu Nr. C(2017) 688), Gerosios žemės ūkio praktikos kodekse, paskelbtame Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Bendroji_zemes_ukio_politika/GZUP%20Kodeksas%20taisyta%20po%20AplinkosM-%20birzelis.pdf, ar taikyti kitas mokliškai pagrįstas priemones.

10. Mėšlidė, srutų kauptuvas, tirštojo mėšlo rietuvė prie tvarto turi būti tokios talpos, kad juose tilptų ne mažiau kaip per 6 mėnesius susidarantis mėšlas ir (ar) srutos, įskaitant srutas (skysčius), susidarantias nuo mėšlidėse sukaupto mėšlo, mėšlo pakrovimo aikštelių, melžimo vietų, pašarų ruošimo aikštelių. Kai mėšlas ir (ar) srutos laikomos tvarte, naudojamos komposto, biodujų gamybai ar perduodamos kitam asmeniui tvarkyti, mėšlidžių, tirštojo mėšlo rietuvių prie tvartų ir

(ar) srutų kaupuvių tūris arba plotas atitinkamai gali būti mažesnis.

11. Turi būti laikomasi mažiausių leistinų sanitarinių atstumų nuo tvarto ar mėšlidės iki sklype arba gretimame sklype esančių statinių, kurie nustatyti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“, 2 priede, ir iki vandens kaptazo įrenginių, šachtinių šulinių, versmių, kurie nustatyti Lietuvos higienos normoje HN 43:2005 „Šuliniai ir versmės: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-513 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 43:2005 „Šuliniai ir versmės: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“ patvirtinimo“, taip pat sanitarinės apsaugos zonų dydžių, nustatytų Lietuvos Respublikos specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

12. Mėšlidės, srutų kaupuvo, tirštojo mėšlo rietuvės talpa apskaičiuojama vadovaujantis atitinkamomis pastatų technologinio projektavimo taisyklėmis, nurodytomis Aprašo 3.4 papunktyje, Gerosios žemės ūkio praktikos kodekso 9 priede pateiktomis rekomendacijomis.

13. Mėšlidės, tirštojo mėšlo rietuvės prie tvarto ir (ar) srutų kaupuvo įrengti nereikia, jeigu:

13.1. gyvūnai laikomi tvarte, kuriame telpa per Aprašo 10 punkte nurodytą kaupimo laikotarpį susidarantis mėšlas ir srutos;

13.2. laukiniai gyvūnai (danieliai, taurieji elniai, dėmėtieji elniai, bizonai, stumbrai, stirnos, šernai ir kt.) ir ūkiniai gyvūnai, kurie pagal fiziologinius poreikius prisitaikę gyventi lauke, laikomi lauko aptvaruose / voljeruose ištisus metus.

14. Tirštąjį mėšlą laikant rietuvėse tręšiamuosiuose laukuose, privaloma įrengti rietuves laikantis šių reikalavimų:

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

14.1. vieta laukuose mėšlui laikyti parenkama, kad tirštojo mėšlo rietuvės neapsemto paviršiniai vandenys (liūčių, potvynių metu). Rietuvė turi būti įrengiama ne arčiau kaip 100 m nuo gyvenamosios ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų (atstumas gali būti mažesnis, jei gyvenamosios ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų savininkas yra pateikęs rašytinį sutikimą, kuris gali būti pateiktas ir elektroninėmis ryšio priemonėmis (el. paštu arba trumpąja žinute), kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą, nepakeičiamumą ir nustatyti sutikimą teikiantį asmenį;

14.2. vieta parenkama ne arčiau kaip 20 m nuo karstinių smegduobių, melioracijos griovių ir įrenginių (paviršinio vandens nuleistuvų ir latakų). Potvynių grėsmės teritorijose, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrančių apsaugos juostose, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose, šiaurės Lietuvos karstiniame regione turi būti laikomasi specialiujų žemės naudojimo sąlygų, nustatytų Specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatyme;

14.3. ruošiant vietą tirštajam mėšlui laikyti, pirmiausia ant dirvos paviršiaus formuojamas ne plonesnis kaip 20 cm durpių arba smulkintų ir (ar) nesmulkintų šiaudų arba medžio pjuvenų suspaustas sluoksnis ar pasluoksnis srutomis ar skysčiams iš mėšlo sugerti. Šis sluoksnis ar pasluoksnis visu perimetru turi būti platesnis už mėšlo rietuvę, aiškiai matomas. Laikymo vieta turi būti apjuosta ne žemesniu kaip 30 cm aukščio žemės pylimu, kuris turi būti ties perimetro pakraščiu, t. y. atskirai nuo mėšlo rietuvės. Pylimas įrengiamas, kad visą mėšlo saugojimo laikotarpį srutos neištekėtų už jo ribų;

14.4. rietuvėse mėšlas laikomas ne ilgiau kaip 8 mėnesius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

14.5. rietuvė turi būti nuolaidžiais pakraščiais, kad krituliai galėtų nutekėti nuo rietuvės dangos;

14.6. rietuvė uždengiama lanksčiosiomis, vandeniui nelaidžiomis dangomis arba ne plonesniu kaip 10 cm storio durpių, žemių, smulkintų ir (ar) nesmulkintų šiaudų, pjuvenų sluoksniu;

14.7. rietuvės įrengiamos laukuose, kurie bus tręšiami; tirštojo mėšlo kiekis rietuvėje negali viršyti tam laukui tręšti leidžiamo panaudoti mėšlo kiekio. Keliems laukams, kuriems parengtas tręšimo planas, bet juos skiria natūralūs gamtiniai ir dirbtiniai objektai (upių vagos, miško masyvai,

keliai, pastatai ir pan.) arba numatyti tręšti laukai, kuriems parengtas tręšimo planas, ribojasi, galima įrengti vieną lauko rietuvę, kuri neviršytų šiems laukams tręšti reikalingo mėšlo kiekio;

14.8. rietuvė turi būti įrengta, kad būtų užtikrinta, kad srutos iš jos netekėtų į aplinką ir būtų išvengta amoniako emisijų ir kvapų sklaidimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-445/3D-494](#), 2021-07-30, paskelbta TAR 2021-07-30, i. k. 2021-16859

15. Jeigu planuojama tirstąjį mėšlą laikyti tręšiamajame lauke ne ilgiau kaip 2 savaites, Aprašo 14.3 ir 14.4 papunkčių reikalavimai netaikomi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

III SKYRIUS TRĘŠIMAS MĖŠLU IR SRUTOMIS

16. Per kalendorinius metus į dirvą patenkančio azoto (tręšiant mėšlu, srutomis ir ganant gyvulius) kiekis negali viršyti 170 kg hektarui.

16¹. Suminis bendrojo azoto kiekis, kuris patenka į dirvą su mėšlu ir (ar) srutomis, tręšiant mineralinėmis ir organinėmis trąšomis, neturi viršyti Tręšiamųjų produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 3D-332 „Dėl Tręšiamųjų produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatytų normų.

Papildyta punktu:

Nr. [DI-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

17. Draudžiama tręšti ir (ar) skleisti–mėšlą ir (ar) srutas nuo lapkričio 15 d. iki kovo 20 d., išskyrus Aprašo 18 punkte nustatytus atvejus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-676/3D-743](#), 2021-11-19, paskelbta TAR 2021-11-19, i. k. 2021-23985

Nr. [DI-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

17¹. Draudžiama mėšlą ir (ar) srutas įterpti į išalusią, įmirkusią, užtvindytą, apsnigtą žemę arba ant tokios žemės skleisti.

Papildyta punktu:

Nr. [DI-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

18. Nuo lapkričio 15 d. iki lapkričio 30 d. galima tręšti tik daugiametes pievas, ganyklas, ariamąją žemę su augaline danga (apsėta, apsodintą augalais), kurių nuolydis ne didesnis kaip 5 proc., į dirvą patenkančio azoto kiekis negali viršyti 40 kg hektarui, draudžiama skystąjį mėšlą ir (ar) srutas skleisti arčiau kaip 5 m iki vandens telkinio kranto linijos. Nuo kovo 1 d. iki kovo 20 d. galima tręšti tik daugiametes pievas, ganyklas, ariamąją žemę su augaline danga (apsėta, apsodintą augalais), kurių nuolydis ne didesnis kaip 5 proc., draudžiama skystąjį mėšlą ir (ar) srutas skleisti arčiau kaip 5 m iki vandens telkinio kranto linijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

19. Draudžiama tręšti mėšlu ir (ar) srutomis nuo birželio 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus pūdymus, pievas, ganyklas ir plotus, kuriuose bus auginami žiemkenčiai. Kukurūzų pasėlius draudžiama tręšti nuo liepos 10 d. iki rugpjūčio 1 d.

20. Draudžiama skystuoju mėšlu ir (ar) srutomis tręšti šeštadieniais, sekmadieniais, valstybinių švenčių dienomis arčiau kaip 100 m atstumu nuo gyvenamojo namo be gyventojų rašytinio sutikimo, kuris gali būti pateiktas ir elektroninėmis ryšio priemonėmis (el. paštu arba trumpąja žinute), kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą, nepakeičiamumą ir identifikuoti sutikimą teikiantį asmenį; arčiau kaip 300 m atstumu nuo urbanizuotos teritorijos ribos be seniūnijos seniūno rašytinio sutikimo, kuris gali būti pateiktas elektroninėmis ryšio priemonėmis (el. paštu arba trumpąja žinute), kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą, nepakeičiamumą ir identifikuoti sutikimą teikiantį asmenį.

21. Draudžiama skystąjį mėšlą ir (ar) srutas skleisti arčiau kaip 3 m iki melioracijos griovių viršutinių briaunų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

22. SG skaičius, atitinkamas mėšlo ir (ar) srutų skleidimo plotas, reikalingas vieno SG susidarantiame mėšlui ir srutomis paskleisti, ir mėšlo rūšyje esantis azoto kiekis pateikti Aprašo 1 priede ir Su mėšlu ir srutomis į dirvą patekusio bendrojo azoto kiekio ir sutartinių gyvulių tankio žemės ūkio valdoje nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 3D-732 „Dėl Su mėšlu ir srutomis į dirvą patekusio bendrojo azoto kiekio ir sutartinių gyvulių tankio žemės ūkio valdoje nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, prieduose arba apskaičiuojami vadovaujantis mėšlo ir (ar) srutų laboratorinių tyrimų rezultatais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

23. Asmuo, tręšiantis ir (ar) skleidžiantis mėšlą ir (ar) srutas 30 ha ar daugiau žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus, privalo turėti Aprašo 24 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantį tręšimo planą ir jį vykdyti. Tręšimo planas saugomas ne trumpiau kaip 3 metus nuo jo sudarymo datos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

24. Tręšimo planas turi būti sudarytas kiekvienais metais prieš pradėdant laukų tręšimą ir teikiamas kontroliuojančiai institucijai paprašius. Tręšimo plane turi būti:

24.1. kontrolinių žemės sklypų ir laukų numeriai, nurodyti Paramos už žemės ūkio naudmenas, kitus plotus ir ūkinius gyvūnus paraiškoje, teikiamoje vadovaujantis Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“, arba laukų kadastriniai numeriai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

24.2. tręšiamųjų laukų žemėlapiai su pažymėtomis paviršinių vandens telkinių apsauginėmis zonomis ir pakrančių apsauginėmis juostomis, vandenviečių apsaugos zonomis, vandens kaptazo įrenginiais;

24.3. tręšimo darbų kalendorinis grafikas nurodant konkretų tręšimo mėnesį;

24.4. dirvožemio tyrimų arba monitoringo ne senesnių kaip 3 metų duomenys apie mineralinio azoto ir judriojo fosforo kiekį tręšiamojo lauko dirvožemyje;

24.5. planuojamas panaudoti mėšlo ir (ar) srutų kiekis;

24.6. apskaičiuota augalų mitybai užtikrinti reikalingų planuojamam derliui išauginti maisto medžiagų visuma (metinė tręšimo norma, vienkartinė tręšimo norma, metinis skleidimo kiekis ir vienkartinis skleidimo kiekis).

24¹. Žemės ūkio veiklos subjektas, tręšiantis ir (ar) skleidžiantis mėšlą ir (ar) srutas 10 ha ir daugiau, ne rečiau kaip du kartus per kalendorinius metus – iki liepos 1 d. ir iki gruodžio 10 d. – turi įvesti duomenis apie einamaisiais metais panaudotą mėšlą ir (ar) srutas Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (<https://paseliai.vic.lt>), tręšiantis mėšlu ir (ar) srutomis iki 10 ha, duomenis apie panaudotą mėšlą ir (ar) srutas gali pateikti pasirinktinai – informacinėje sistemoje arba pildydamas mėšlo ir (ar) srutų naudojimo žurnalą, nurodytą 2 priede.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

25. Kitam asmeniui perduoti ar parduoti 100 ar daugiau tonų mėšlo ir (ar) srutų per

kalendorinius metus galima tik pagal rašytinę sutartį (toliau – sutartis) ar pirkimo–pardavimo įrodymo dokumentus. Sutartys ar pirkimo–pardavimo įrodymo dokumentai teikiami kontroliuojančiai institucijai paprašius:

25.1. sutartyje ar pirkimo–pardavimo įrodymo dokumentuose nurodoma: fizinio asmens, kuriam perduotas mėšlas ir (ar) srutos, vardas ir pavardė, ryšio duomenys (adresas, telefonas) arba juridinio asmens, kuriam perduotas mėšlas ir (ar) srutos, pavadinimas, adresas, perduotas srutų ir (ar) mėšlo kiekis (tonomis) pagal ūkinio gyvūno rūšį;

25.2. sutartys ar pirkimo–pardavimo įrodymo dokumentai saugomi ne trumpiau kaip 2 metus nuo jų sudarymo dienos, vėliau sunaikinami įstatymuose nustatyta tvarka. Asmens duomenys tvarkomi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nustatyta tvarka.

26. Asmenys Aprašo 25 punkte nurodytus dokumentus privalo pateikti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registrai.

27. Asmenys, transportuojantys mėšlą ir (ar) srutas, privalo naudoti tinkamą transportavimo techniką, imtis priemonių, kad transportavimo metu mėšlas ir (ar) srutos nepatektų į aplinką, neužterštų kelių ir (ar) kitų nenumatomų tręšti plotų. Skystasis mėšlas ir (ar) srutos iki tręšiamojo lauko gali būti transportuojami sandariais vamzdynais. Kai transportuojant mėšlu ir (ar) srutomis užteršiamas kelias urbanizuotoje teritorijoje, asmuo, transportuojantis mėšlą ir (ar) srutas, privalo kuo skubiau išvalyti užterštą kelią (kietąjį mėšlą surinkti, srutas nuplauti).

28. Tręšimui naudojama techniškai tvarkinga ir saugi technika. Rekomenduojama tręšti esant kuo mažesniai vėjo greičiui, žemesnei oro temperatūrai, vėjui pučiant nuo labiausiai apgyvendintos vietovės.

29. Asmenys, tręšiantys ne daugiau kaip 30 ha žemės ūkio naudmenų, tręšimui skystuoju mėšlu ir (ar) srutomis turi naudoti ištaškymo, išlaistymo ar tiesioginio įterpimo į dirvą technologijas. Asmenys, tręšiantys 30 ha ar daugiau žemės ūkio naudmenų, tręšimui skystuoju mėšlu ir (ar) srutomis turi naudoti išlaistymo ar tiesioginio įterpimo į dirvą technologijas, jeigu netaikomos kitos mokslškai pagrįstos amoniako išsiskyrimą į aplinką mažinančios priemonės (pvz., separavimas, srutų rūgštinimas, probiotikai, paskleistų srutų ar mėšlo greitas įterpimas (užarimas ar kultivavimas)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

30. Asmenys, tręšiantys ne daugiau kaip 30 ha žemės ūkio naudmenų, turi užtikrinti, kad paskleistas ant ariamosios žemės (neapsėtos, neapsodintos augalais) mėšlas ir (ar) srutos būtų įterptos į dirvožemį (užarta ar kultivuota) kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 24 valandas nuo paskleidimo. Asmenys, tręšiantys 30 ha ar daugiau žemės ūkio naudmenų, turi užtikrinti, kad paskleistas ant ariamosios žemės (neapsėtos, neapsodintos augalais) mėšlas ir (ar) srutos būtų įterptos į dirvožemį (užarta ar kultivuota) kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 4 valandas nuo paskleidimo, išskyrus šiuos atvejus:

30.1. kai įterpimui nėra palankių sąlygų, pvz., darbo jėgos ir įrangos naudojimas ekonomiškai nepagrįstas – įterpiama ne vėliau kaip per 12 valandų nuo paskleidimo;

30.2. kai tręšimui naudojamas apdorotas mėšlas ir (ar) srutos, kurioms taikytos mokslškai pagrįstos amoniako išsiskyrimą į aplinką mažinančios priemonės (separavimas, srutų rūgštinimas, probiotikai, kt.), – įterpiama ne vėliau kaip per 24 valandas nuo paskleidimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

31. Tręšiant laukus mėšlu ir (ar) srutomis šiaurės Lietuvos karstiniame regione, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose turi būti laikomasi Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytų tręšimo normų.

IV SKYRIUS

GAMYBINIUOSE PASTATUOSE SUSIDARANČIŲ NUOTEKŲ TVARKYMAS

32. Gamybiniuose pastatuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, susidarančios buitinės ir gamybinės nuotekos surenkamos ir tvarkomos vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamentu arba šiais principais:

32.1. išvalytos buitinės ir gamybinės nuotekos gali būti kaupiamos srutų kauptuvuose ir naudojamos laukams tręšti vadovaujantis Aprašu;

32.2. nevalytos buitinės ir gamybinės nuotekos gali būti kaupiamos srutų kauptuvuose, jeigu planuojamas kaupti nuotekų kiekis per metus neviršys 20 proc. viso per metus susidariusio srutų ir (ar) skystojo mėšlo kiekio.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Asmenys privalo vykdyti aplinkos monitoringą Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka.

34. Aprašo nuostatų vykdymą kontroliuoja Lietuvos Respublikos institucijos ir pareigūnai, vykdančios aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę.

**SUTARTINIŲ GYVULIŲ SKAIČIAUS,
 MĖŠLO IR SRUTŲ SKLEIDIMO PLOTO NUSTATYMAS**

Eil. Nr.	Gyvūnai	Gyvūnų skaičius, atitinkantis vieną sutartinį gyvulį (toliau – SG)	SG, kurį sudaro vienas gyvūnas	Skleidimo plotas, apskaičiuojamas 1 SG, ha
1.	Paršavedės (su paršeliais žindukliais), kuiliai	2,9	0,35	0,21
2.	Paršeliai nuo 7 iki 32 kg (3 mėn.)	100	0,01	0,006
3.	Kiaulės nuo 3 iki 8 mėn.	10	0,1	0,06
4.	Kiaulės nuo 8 mėn.	9,1	0,11	0,065
5.	Karvės, buliai	1	1	0,59
6.	Veršeliai iki 1 m.	4	0,25	0,15
7.	Galvijai (prieauglis) nuo 1 iki 2 m.	1,4	0,7	0,41
8.	Taurieji elniai, Dovydo elniai	5	0,2	0,12
9.	Danieliai, dėmėtieji elniai	9	0,11	0,06
10.	Bizonai, stumbrai	1,7	0,6	0,4
11.	Avys, ožkos	14	0,07	0,041
12.	Arkliai nuo 1 m.	1	1	0,59
13.	Kumeliukai iki 1 m.	2,5	0,4	0,24
14.	Vištos dedeklės	140	0,007	0,0041
15.	Vištų dedeklių prieauglis	1600	0,00063	0,00037
16.	Mėsiniai broileriai	2500	0,0004	0,00024
17.	Kalakutai (auginami iki 70 d. amžiaus)	157	0,0064	0,0038
18.	Kalakutai (auginami iki 133 d. amžiaus)	75	0,0133	0,0078
19.	Antys	116	0,0086	0,0051
20.	Žąsys	63	0,016	0,009
21.	Triušiai (patinai ir patelės su prieaugliu iki atjunkymo)	40	0,025	0,015
22.	Šinšilos	714	0,0014	0,00083
23.	Audinės / kiaunės (vyresnės kaip 10 mėn.)	40	0,025	0,015
24.	Lapės (vyresnės kaip 10 mėn.)	15	0,067	0,039
25.	Stručiai (suaugę gyvūnai)	2,5	0,4	0,24
26.	Putpelės dedeklės	450	0,0022	0,0013
27.	Mėsinės putpelės	4800	0,000208	0,00012

Mėšlo ir srutų tvarkymo
aplinkosaugos
reikalavimų aprašo
2 priedas

(Mėšlo ir (ar) srutų naudojimo apskaitos žurnalo forma)

(fizinio asmens vardas, pavardė, juridinio asmens pavadinimas)

20 ... M. MĖŠLO IR (AR) SRUTŲ NAUDOJIMO APSKAITOS ŽURNALAS

Eil. Nr.	Lauko atpažinties numeris*	Augalų pavadinimas	Mėšlo rūšis**	Mėšlo rūšyje esantis bendrojo azoto (N) kiekis, kg t ⁻¹ **	Tręšiamas plotas, ha	Panaudotas mėšlo ir (ar) srutų kiekis, t	Tręšimo data
1	2	3	4	5	6	7	8

(asmens, atsakingo už mėšlo ir (ar) srutų naudojimo apskaitos žurnalo pildymą, vardas, pavardė, parašas)

Pastabos:

*Nurodomas kontrolinio žemės sklypo ir lauko numeris, nurodytas Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškoje, teikiamoje vadovaujantis Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“, arba kita informacija, leidžianti tiksliai atpažinti lauką.

**Charakteristikos pateiktos Su mėšlu ir srutomis į dirvą patekusio bendrojo azoto kiekio ir sutartinių gyvulių tankio žemės ūkio valdoje nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 3D-732 „Dėl Su mėšlu ir srutomis į dirvą patekusio bendrojo azoto kiekio ir sutartinių gyvulių tankio žemės ūkio valdoje nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, prieduose arba nustatomos vadovaujantis mėšlo ir (ar) srutų laboratorinių tyrimų rezultatais.

Papildyta priedu:

Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-341/3D-307](#), 2007-06-18, Žin., 2007, Nr. 68-2689 (2007-06-21), i. k. 107301MISAK1/3D-307
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui tvarkyti patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-608/3D-651](#), 2010-07-14, Žin., 2010, Nr. 85-4492 (2010-07-17); Žin., 2010, Nr. 158-0 (2010-12-31), i. k. 110301MISAK8/3D-651
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui tvarkyti patvirtinimo" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-735/3D-700](#), 2011-09-26, Žin., 2011, Nr. 118-5583 (2011-09-30), i. k. 111301MISAK5/3D-700
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui ir srutoms tvarkyti aprašo patvirtinimo" pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-739/3D-724](#), 2012-09-12, Žin., 2012, Nr. 107-5444 (2012-09-14), i. k. 112301MISAK9/3D-724
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-939/3D-874](#), 2012-11-16, Žin., 2012, Nr. 134-6849 (2012-11-20), i. k. 112301MISAK9/3D-874
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
6.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-1006/3D-922](#), 2013-12-31, paskelbta TAR 2014-01-06, i. k. 2014-00042
Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-555/3D-390](#), 2014-06-23, paskelbta TAR 2014-06-25, i. k. 2014-09087

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-714/3D-639](#), 2016-10-27, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26514

Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-261/3D-200](#), 2018-04-04, paskelbta TAR 2018-04-10, i. k. 2018-05764

Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-755/3D-844](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26702

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 "Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-445/3D-494](#), 2021-07-30, paskelbta TAR 2021-07-30, i. k. 2021-16859

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. D1-755/3D-844 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-676/3D-743](#), 2021-11-19, paskelbta TAR 2021-11-19, i. k. 2021-23985

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-79/3D-204](#), 2024-03-13, paskelbta TAR 2024-03-13, i. k. 2024-04589

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo